

Täiendused minister Tanel Kiige ettepanekutele

Eesti Proviisorite Koda (EPK) ja Eesti Apteekrite Liit (EAL) toetavad sotsiaalminister Tanel Kiige poolt Riigikogu sotsiaalkomisjonile esitatud ettepanekut, mille kohaselt toimuks apteegireform etapiviisiliselt.

Nii EAL kui ka EPK on apteegireformi vajalikkusest rääkinud juba aastaid ja aidanud kaasa selle ettevalmistamisele. Eeskätt oleme toetanud muudatuste tegemist apteegisüsteemis, et patsientidele oleks tagatud võimalikult hea ja huvidekonfliktivabam apteegiteenus.

2014/2015. aastal võttis Riigikogu vastu apteegireformi aluseks olevad ravimiseaduse muudatused, millega Eestis lahutatakse ravimite jae- ja hulгимүүк ning jäetakse üldapteekide pidamise õigus proviisoritele. 18. detsembril ketiapteekide omanike poolt korraldatud apteekide äkksulgemine vaid kinnitas julgeolekuohtusid, mis tekivad üldapteekide koondumisel üksikute suuremate apteegikettide kätte. Riigikogule surve avaldamiseks korraldatud äkksulgemine elati võrdlemisi valutult üle üksnes tänu üle 200-le proviisorosalusega apteegile, mis jäid elanike ravimitega varustamiseks avatuks. Mõnel pool pikendati patsientide tervise huvides 18. detsembril ka proviisorapteekide lahtiolekuaegasid. Vähem kui tunnise etteteatamisega äkksulgemine näitas, et ketiapteekide omanikud on võimelised ja valmis oma tahtmise läbisurumiseks kasutama erinevaid võtteid. Ja eelkõige näitas äkksulgemine, kui vähe hoolivad ketiapteekide omanikud patsientide tervisemuredest.

Apteegireformi aluseks olevate seadusemuudatuste puhul anti kõikidele apteegisektori osapooltele uuele süsteemile üleminekuks viis aastat kestev üleminekuaeg. See pidanuks olema piisav.

Paraku on viimase poolaasta jooksul apteegireformi teema nõ laualevõtmisega nii ketiapteekide omanike kui ka riigi poolt loodud hulk ebakindlust, millega on pandud kõik protsessid ootele. 2019. aasta teine pool oleks pidanud kuluma reformi elluviimisele, kuid kulutati reformi põhialuste üle arutamisele. Seetõttu on EPK ja EAL-i hinnangul põhjendatud apteegireformi etapiviisiline rakendamine lõpptähtajaga 1. aprill 2021. Pooldame sotsiaalministri poolt Riigikogu sotsiaalkomisjonile esitatud ettepanekuid täiendusega, et üleminek toimuks pakutud kolme aasta asemel ühe aasta jooksul. Apteekrid soovivad selgust ning kindlustunnet, kuid nii pikale perioodile pikendamine toimib pigem vastupidiselt.

Eelnevale toetudes, on meie ettepanek etapiviisiliseks üleminekuks proviisorapteekide süsteemile järgmine:

1. Kehtima jääb jae ja hulгимүүк lahutamise põhimõte ja proviisoromand.
2. **Esimene etapp.** 1. aprill 2020 – Enam kui 4000 elanikuga linnades jätkavad tegutsemist üldapteegid. Sellega rakendub juba üks kord edasi lükatud muudatus, mille järgi üle 4000 elanikuga linnades tegutsevad võrdsetel tingimustel ühtsetele nõuetele vastavad üldapteegid. Omandinõuetele mittevastavad põhiapteegid ja haruapteegid alla 4000 elanikuga piirkondades saavad jätkata. 2018. aasta lõpus lepiti ketiapteekide omanike palvel kokku, et pikendatakse linnades asuvate haruapteekide sulgemise tähtaega kuni 1. aprillini 2020. Kuna see on juba kord kõikide osapoolte nõusolekul edasi lükatud, ei ole mingit põhjust seda muuta.
3. **Teine etapp.** 1. oktoober 2020 – apteegireformi nõuetele tuleb vastavaks viia nõuetele mittevastavad apteegid suurtes linnades (Tallinnas, Tartus, Pärnus, Rakveres, Jõhvis).

Väiksemates linnades ja maapiirkondades tegutsevad apteegireformi nõuetele mittevastavad apteegid saavad jätkata.

4. **Kolmas etapp.** 1. aprill 2021 – kõik üldapteegid peavad olema viidud vastavusse apteegireformiga kehtestatud nõuetele. Ravimite jae- ja hulгимүүк peavad olema lõplikult lahutatud, apteekide saavad pidada üksnes proviisorid.

5. Toetame samuti ettepanekut proviisoromandi nõude täpsustamist selliselt, et proviisoromand võib jaguneda ka mitme proviisori vahel ning proviisorite osalus peab moodustama vähemalt 80% juriidilise isiku osadest või aktsiatest.

Leiame, et on õige aeg apteegireformi võimalikult kiireks lõpuleviimiseks, kuna apteekrid on proviisorapteekide süsteemile üleminekuga arvestanud ja see on vajalik rahvatervise paremaks kaitseks. Leiame, et pool aastat on piisav aeg apteekide nõuetega vastavusse viimiseks suurtes linnades ning kindlasti saab reform lõpule viidud aasta jooksul.

Apteegireformi tähtaja lähenemisega on muutunud aktiivseks ja väikeinvestorid, kel on huvi oma raha apteekidesse paigutada ning abikäe on proviisoritele ulatanud ka LHV pank.

Nii Eesti Proviisorite Koda kui ka Eesti Apteekrite Liit on jätkuvalt valmis aitama reformi läbiviimisel ja arutama võimalikke lahendusi

Lugupidamisega
Ülle Rebane
Eesti Apteekrite Liit

Karin Alamaa-Aas
Eesti Proviisorite Koda